

dran af försändelser, som rörde tjensten, dylikt postförsändningssätt skulle honom medgifvas, utan att, der ej lösväskan användes för fortskaffande af andra försändelser än dem, som anginge hans tjänst, någon afgift finge honom affordras för lösväskans expedierande å postanstalt eller för densammas fortskaffande med allmänna posten.

Utskottet, som finner motionären hafva saknat giltigt skäl för sin ifrågavarande hemställan, tillstyrker,  
att motionen måtte af Riksdagen lemnas utan vidare afseende.

Stockholm den 25 Februari 1878.

På Utskottets vägnar:

H. G. v. G E G E R F E L T.

---

Herr *Stråle* har begärt få antecknadt, att han icke deltagit i detta ärendes handläggning inom Utskottet.

---

## N:o 12.

Ank. till Riksd. Kansli den 25 Febr. 1878, kl. 2 e. m.

*Lag-Utskottets Utlåtande, i anledning af väckt motion angående ändring i gällande stadganden om stämningars utställande till första rättegångsdagen af ting eller allmänt sammanträde.*

Uti en inom Andra Kammaren väckt och till Lag-Utskottet öfverlemnad motion, N:o 115, har Herr *S. Andersson* föreslagit,  
»det Riksdagen ville för sin del besluta, att, med ändring af stadgandena i *dels* 11 kap. 1 § Rättegångs-balken, *dels* 82 § af Kongl. re-

solutionen den 17 September 1723, och dels Kongl. förordningen den 17 Maj 1872, angående ändring af gällande bestämmelser om härads-ting, stadgas:

Såvidt ske kan skola de, som å domarens vägnar utfärda stämningar, 14 dagar före ting eller sammanträde till honom insända stämningss-listorna, hvarefter domaren skall bestämma dagarne för deri upptagna måls handläggning och derom, såvida postbefordringen eller andra lokala omständigheter ej lägga hinder i vägen därför, underrätta dem, som utfärdat stämningarne, så tidigt, att parterna och vittnen hos dem kunna två dagar före tinget eller sammanträdet erhålla upplysning om tiden för sin inställelse vid rätten.»

11 kap. 1 § Rättegångs-balken lyder nu sålunda:

»Vill man till annan kära; då eger domaren gifva skriftlig stämning: och nämne han deri käranden och saken, så ock å hvad ort och dag den bör till svars komma, som stämd varder: kungöre ock deri, att om han ej kommer sjelf, eller dess laga ombud, skall saken ändå företagas och afgöras»;

och angående den ordning, i hvilken målen skola å tinget handläggas, bestämmes i 2 kap. 3 § samma balk, att efter in-teckningar, lagfarter, Kronans och allmänna ärenden samt missgerningsmål deras tvister, som långt från tingstad bo, skola företagas, men vidlyftiga saker sist. Allmänna lagen innehåller deremot ingen föreskrift om viss dag under tinget, å hvilken stämningarne skola ställas. Derom stadgades emellertid i 82 § af Kongl. resolutionen den 17 September 1723, att stämningarne kunde väl ej annorledes än på första tingsdagen ställas, eftersom de rättsökande sig då enhälligt infinna måste, tingspredikan att bevista och att höra de förordningar, som komme att uppläsa. Men så borde härads-höfdingarne, sedan uppbud, kriminal- och publike saker vore afgjorde, först afhjelpa de långvägade, och så jemka tingstimmarne, att de, hvilkas saker på första dagarne ej kunde komma att företagas, måtte emellertid få resa hem och sköta sina sysslor, hvarefter i 68 § af Kongl. resolutionen den 16 Mars 1739 ytterligare bestämdes, att härads-höfdingarne hade att, vid tingets början, när parterne uppropades, tillsäga dem, på hvilken dag hvar och en borde vara tillstädes, samt först afhjelpa de långvägade. Vidare innehåller Kongl. förordningen den 17 Maj 1872, angående ändring i vissa fall af gällande bestämmelser om härads-ting, i § 6 föreskrift derom, att i tingslag, der flera allmänna sammanträden hållas under samma ting, stämning skall utfärdas till första rättegångsdagen af visst allmänt sammanträde, och i § 5, att härads-höfdingen, om vid allmänt sammanträde målen äro flera, än att de å en

dag kunna utföras, skall å första rättegångsdagen kungöra, å hvilken följande dag hvarje mål, som öfrigt är, skall förekomma, der det ej förut blifvit till viss dag utsatt.

I anledning af motionärens vid sistförflutna riksdag gjorda, men då enligt Utskottets hemställen ogillade förslag i enahanda syfte anmärkte Utskottet, att, då någon viss stämningstid ej funnes stadgad för brottmål, hvilka kunde anhängiggöras helt kort före tingens början, och, hvad tvistemål anginge, i många trakter, särdeles af de norra orterna, postgången icke vore så inrättad, att stämmingslistorna inom loppet af tolf dagar kunde till domaren insändas och derefter åter tillhandakomma vederbörande, enda möjligheten att parter under nuvarande förhållanden skulle kunna före tingens början erhålla bestämd underrättelse om den dag, deras mål förekomme, syntes vara, att stämningar alltid af domaren sjelf utfärdades, men att det kunde vara tvifvel underkastadt, huruvida allmänheten för denna fördel skulle vilja uppoffra förmånen att kunna på närmare håll i hemorten uttaga stämning.

Dessa anmärkningar har motionären visserligen nu sökt undvika genom att göra de af honom föreslagna bestämmelsers tillämpning endast vilkorlig; men enär domhafvandena redan i gällande föreskrifter hafva en kraftig anmaning att, så vidt det under för handen varande förhållanden kan ske, vidtaga de anordningar i förevarande hänseende, hvilka kunna lända till lättnad och bekvämlighet för de rättsökande, samt de vidare föreskrifter härom, som af motionären blifvit föreslagna, just till följd af sin vilkorliga beskaffenhet icke skulle komma att hafva någon synnerlig inverkan på sättet för fullgörande af detta domhafvandenas åliggande, får Utskottet, jemväl med afseende derå, att en omarbetning af Rättegångsbalken i dess helhet är snart förestående, vördsamt hemställa,

att Herr S. Anderssons ifrågavarande motion icke måtte af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 25 Februari 1878.

På Utskottets vägnar:

H. G. v. G E G E R F E L T.

#### Rättelse:

I denna samlings 6 häfte, s. 4, rad. 4 nedifrån (Utl. N:o 9) står: kap. 17, § 4 Handelsbalken, hvilket bör vara: kap. 17, § 6.